

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI

Wydział Finansów i Kontroli

FK-V.431.6.2022

Olsztyn, 1 kwietnia 2022 r.

**Zarząd
Stowarzyszenia pn.
„Komitet Ochrony Orłów”**

**10-062 Olsztyn
ul. K. Jagiellończyka 45**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W związku z kontrolą problemową w zakresie prawidłowości prowadzenia przez organizację pożytku publicznego działalności odpłatnej za 2020 rok, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.) przeprowadzoną w okresie od 16 lutego do 8 marca 2022 r. w Stowarzyszeniu pn. „Komitet Ochrony Orłów” (dalej Stowarzyszenie), przez pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 17 marca 2022 r., przekazuję treść wystąpienia pokontrolnego.

Działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie ocenia się:

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pozytywnie ocenia się następujące ustalenia dokonane w trakcie czynności kontrolnych:

- W Stowarzyszeniu obowiązuje dokumentacja opisująca politykę rachunkowości, która zawiera obligatoryjne elementy wskazane w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.).
- Na podstawie informacji dotyczącej przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń osób zatrudnionych w Stowarzyszeniu w 2020 roku ustalono, że nie przekraczały 3-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9
10-575 Olsztyn

tel. 89 523 24 44, 89 523 23 33, fax 89 527 74 47
www.olsztyn.uw.gov.pl

info@uw.olsztyn.pl

Skrzynka ESP na ePUAP /WMURZADWOJ/SkrytkaESP

- W wyniku kontroli dokumentów źródłowych dotyczących kosztów realizacji zadań statutowych w okresie od 1 lipca do 30 września 2020 r., ustalono, że wszystkie dokumenty na podstawie, których dokonywano zapłaty zawierały:
  - informację o sprawdzeniu wydatku pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, podpisy osób upoważnionych do powyższych czynności oraz podpis osoby zatwierdzającej wydatek,
  - informację o dacie zapłaty.
- Na podstawie dokumentów źródłowych poddanych kontroli za okres od 1 lipca do 30 września 2020 r. ustalono, że opłacane były w sposób terminowy, tj. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, co było zgodne z art. 34 ust 1 ustawy o działalności pożytku publicznego w zw. z art. 44. ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
- W Stowarzyszeniu sporządzono i terminowo zamieszczono na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego roczne sprawozdanie merytoryczne oraz roczne sprawozdanie finansowe za 2020 rok, stosownie do art. 23 ust. 6b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W kontrolowanym zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Wygenerowaniu wyniku finansowego (zysku) na poziomie 12 567,86 zł, poprzez uzyskanie przychodów osiągniętych z tytułu działalności odpłatnej w wysokości 501 417,89 zł, w odniesieniu do kosztów tej działalności w wysokości 488 850,03 zł.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działalnością odpłatną pożytku publicznego jest m.in. działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ww. ustawy, za które pobierają one wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy stanowi działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców, jeżeli wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ww. ustawy jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności.

W związku z powyższym należy uznać, że w przypadku osiągnięcia zysku, działalność odpłatna pożytku publicznego staje się działalnością gospodarczą i jako taka powinna być wykazywana w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

2. Nieokreśleniu w Statucie oraz w żadnym innym akcie wewnętrznym Stowarzyszenia zakresu prowadzonej działalności odpłatnej.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Zarząd Stowarzyszenia cyt.: „Zakres

prowadzonej przez Stowarzyszenie działalności odpłatnej opisany został jedynie w Krajowym Rejestrze Sądowym. Nie dysponujemy wewnętrznym aktem, który opisywałby te zagadnienia.”

Powyższe stanowiło naruszenie art. 10 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który stanowi, że zakres prowadzonej działalności odpłatnej winien być określony w statucie lub innym akcie wewnętrznym.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

3. Niewyodrębnieniu stosownych kont księgowych na potrzeby ewidencjonowania przychodów i kosztów działalności odpłatnej.

Zgodnie z złożonym wyjaśnieniem przez Zarząd Stowarzyszenia przyczyną niewyodrębnienia stosownych kont na potrzeby ewidencjonowania przychodów i kosztów działalności odpłatnej była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów w zakresie prowadzenia działalności odpłatnej i sposobu jej ewidencjonowania.

Naruszono w tym zakresie art. 10 ust. 1 pkt 1 - 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym prowadzenie nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, odpłatnej działalności pożytku publicznego lub działalności gospodarczej wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.

Należy również wskazać, że zgodnie z art. 24 ust. 2-3 i ust. 4 pkt 1-2 ustawy o rachunkowości:

- księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty,
- księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych,
- księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności:
  - udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych;
  - zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Brak wyodrębnienia rachunkowego kosztów działalności odpłatnej oraz naruszenie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych skutkowało wykazaniem w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym z prowadzonej działalności jednostki kwot niezgodnych z faktycznym przebiegiem operacji gospodarczych, a w konsekwencji przedstawieniem

nieprawdziwego obrazu w zakresie prowadzonej działalności odpłatnej przez Stowarzyszenie.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

4. Wykazaniu nieprawidłowych danych w sprawozdaniach: finansowym (rachunku zysków i strat) i merytorycznym sporządzonymi za rok sprawozdawczy 2020 (okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r.), tj.:
- w poz. A. Przychody z działalności statutowej II. Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego - *Rachunku zysków i strat* oraz w poz. III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt. 1. Informacja o przychodach organizacji b) przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego – *Sprawozdania merytorycznego za 2020 rok* – kwoty 191 251,99 zł, zamiast 501 417,89 zł.
  - w poz. B Koszty działalności statutowej II. Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego - *Rachunku zysków i strat* oraz w poz. III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt. 4. Informacje o poniesionych kosztach w okresie sprawozdawczym 4.1. b) koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego – *Sprawozdania merytorycznego za 2020 rok* – kwoty 41,65 zł, zamiast 488 850,03 zł.
  - w poz. III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt. 5.2. Wynik działalności odpłatnej pożytku publicznego – *Sprawozdanie merytoryczne za 2020 rok* – kwoty 191 210,34 zł, zamiast 12 567,86 zł.

Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem przez Zarząd Stowarzyszenia nieprawidłowe wskazanie ww. kwot w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym wynikało z faktu, iż w Stowarzyszeniu nie wyodrębniono stosownych kont na potrzeby ewidencjonowania przychodów i kosztów prowadzonej działalności odpłatnej i nieodpłatnej. Dopiero w trakcie trwania czynności kontrolnych dokonano szczegółowej analizy wszystkich osiągniętych przychodów i kosztów oraz wyliczono i ustalono prawidłowe kwoty dotyczące przychodów i kosztów odnoszących się do prowadzonej działalności odpłatnej.

Powyższe nieprawidłowości skutkowały błędnym poinformowaniem odbiorcy sprawozdań (Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) w zakresie kwot przychodów i kosztów z działalności odpłatnej pożytku publicznego w 2020 roku.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

5. Nieumieszczeniu na stronie internetowej Stowarzyszenia sprawozdań finansowych i merytorycznych z działalności jednostki za 2020 r.

Zgodnie z wyjaśnieniem Zarządu Stowarzyszenia cyt.: „*Komitet Ochrony Orłów publikował sprawozdania do czasu uruchomienia ogólnodostępnej internetowej bazy danych przez Narodowy Instytut Wolności.*”

Powyższe skutkowało naruszeniem art. 23 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który stanowi, iż organizacja pożytku publicznego podaje sprawozdania do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.

W trakcie trwania czynności kontrolnych umieszczono ww. sprawozdania na stronie internetowej Komitetu Ochrony Orłów.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

Do treści protokołu (podpisanego w dniu 17 marca 2022 r.) nie zostały wniesione w terminie 14 dni od dnia jego podpisania wyjaśnienia bądź zastrzeżenia.

Przyjęta ocena ogólna (ocena pozytywna z nieprawidłowościami) wynika z faktu, iż stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości miały istotny wpływ na finansowy aspekt kontrolowanych obszarów, tj.: brak wyodrębnionej ewidencji dla przychodów i kosztów/wydatków działalności odpłatnej, uniemożliwiało rzeczywiste ustalenie wydatków poniesionych z działalności odpłatnej, co w konsekwencji przełożyło się na nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania finansowego i merytorycznego z prowadzonej działalności jednostki, poprzez wykazanie w nim nieprawidłowych wielkości danych.

Ponadto, osiągnięty zysk z działalności odpłatnej pożytku publicznego powoduje, że staje się ona działalnością gospodarczą i jako taka powinna być wykazywana w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu merytorycznym i finansowym.

Mając na uwadze dążenie do wyeliminowania nieprawidłowości w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia, poprzez:

1. Złożenie wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego o wpis do rejestru przedsiębiorców w zakresie działalności gospodarczej danego rodzaju, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, a następnie przedłożenie do wglądu Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu dokumentu potwierdzającego złożenie stosownego wniosku.
2. Określenie w Statucie bądź innym akcie wewnętrznym zakresu prowadzonej działalności odpłatnej w Stowarzyszeniu.
3. Wyodrębnienie w Zakładowym Planie Kont oraz ewidencji księgowej kont, na których ewidencjonowane będą odpowiednio wyłącznie przychody i wydatki (koszty) realizowane z działalności odpłatnej.
4. Prawidłowe sporządzanie sprawozdań finansowych i merytorycznych z prowadzonej działalności jednostki, poprzez umieszczanie w nich prawidłowych i zgodnych ze stanem faktycznym danych dotyczących wielkości przychodów i kosztów działalności odpłatnej.

Jednocześnie, na podstawie art. 32 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag

i wykonania zaleceń pokontrolnych bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Artur Chojecki

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/